

7.12.2015

Jaakko Korhonen

Merikarttojen ja syvyystietoaineiston julkaisemiseen liittyviä valmisteludokumentteja koskeva tietopyyntö

Olette 22.11.2015 päivätyssä sähköpostissanne esittänyt Liikenneviraston merikarttojen ja syvyystietoaineiston julkaisemiseen liittyviä valmisteludokumentteja koskevan tietopyynnön.

Suomen hallituksella on kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n SOLAS -sopimuksen mukaan juridinen vastuu merikarttojen julkaisusta, saatavuudesta, oikeellisuudesta ja ajan tasaisuudesta Suomen meri- ja sisävesialueilta. Tämä tehtävä ja velvoite on lailla (862/2009) säädetty Liikenneviraston tehtäväksi. Suomen vesialueilla tapahtuvaan navigointiin hyväksytään vain Liikenneviraston toimesta tai sen luvalla julkaistu ja asianmukaisesti ajan tasalla pidetty, ns. virallinen merikartta.

Tästä johtuen navigoinnissa vaadittavien merikarttojen ja niillä esitettyjen tietojen avaamisessa on huomioitu erityisesti turvallisuus- ja vastuunäkökulmat.

Merikartat

Merikartat ja merikartta-aineistot ovat maksullisia suoritteita Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (1026/2014) 4 §:n kohdan 7 mukaisesti ja Liikennevirasto on hinnoitellut ne maksuperustelain 7 §:n nojalla liiketaloudellisin periaattein. Käytännön tasolla painettujen merikarttojen hinnoittelu on toteutettu kilpailuttamalla painettujen merikarttojen kustannussopimus (painettujen merikarttojen painotyöt, markkinointi ja jakeluverkosto) määrävälein, viimeksi kuluvana vuonna.

Elektronisten merikarttojen jakelu ja julkaisu on puolestaan toteutettu kansainvälisen merikartoitusjärjestön IHO:n periaatteiden mukaisesti, merikarttalaitosten ylläpitämien palvelukeskusten (Primar RENC tai IC-ENC RENC) ja näiden jakeluverkojen kautta.

Edellä mainitut sopimukset ovat liikesalaisuuksia sisältävien kohtien osalta Lain viranomaisen toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621 mukaisesti salassa pidettäviä.

Syvyystiedot

Syvyystietojen hankkimista ja hallussapitoa aluevesien alueelta rajoittaa aluevalvontalaki (755/2000) ja aluevalvonta-asetus (971/2000), joiden perusteella Suomen aluevesien kartoitus on luvanvaraista toimintaa. Merenmittausaineistot tai niistä johdetut yksityiskohtaiset syvyystietoaineistot ovat salassa pidettäviä maanpuolustuksellisin perustein (Julkisuuslaki 24§ 10 mom). Toimivaltainen lupaviranomainen näiden ei-julkisten tietojen hankkimisen, hallussapidon ja julkaisemisen osalta on Puolustusvoimain pääesikunta.

Syvyystiedot Suomen talousvyöhykkeeltä ovat julkista tietoa ja niitä on tutkimustarkoituksiin helpoiten saatavilla Itämeren alueelta portaalista:

LIVI/6506/01.03.01/2015

7.12.2015

<http://data.bshc.pro/#2/62.9/23.2>

Merenmittausaineistot sisävesiltä ovat myös julkisia, mutta ne eivät ole tällä hetkellä sellaisessa muodossa, joka olisi kohtuudella koneellisesti irrotettavissa tietokannasta. Aineistojen suuresta koosta johtuen irrottaminen vaatii vielä tällä hetkellä paljon henkilötyötä. Liikennevirastolla on kuitenkin merenmittaustietojen aineistopalvelu (<http://www.liikennevirasto.fi/aineistot>), joka palvelee lomakepohjaisten pyyntöjen perusteella ja töiden saapumisjärjestyksessä. Tästä aineiston irrottamispalvelusta peritään virastossa vahvistetun hinnaston mukainen maksu.

Paikkatiedot - julkinen aineisto

Kansallisessa paikkatietoinfrastruktuurissa Liikenneviraston vastuulla olevat julkiset vektorimuotoiset, merikartoilla esitetyt aineistot ovat löydettävissä, katseltavissa, ladattavissa ja hyödynnettävissä konekielisessä muodossa viraston rajapintapalveluista

http://www.liikennevirasto.fi/avoindata/palvelut/katselu-lataus#.VmU_AV6RN6A

sekä kansallisesta paikkatietoportaalista paikkatietohakemisto ja paikkatietoikkuna).

<http://www.paikkatietoikkuna.fi/web/fi>

Pääosa aineistosta, eli sellaiset kohdeluokat, joiden vapaa käyttö ei muodosta riskiä navigointiturvallisuuden näkökulmasta, on avattu JHS 189 Avoimen tietoaineiston käyttöluvasuosituksen mukaisesti Creative Commons Nimeä 4.0 -käyttöluvalla. Tietty navigoinnissa kriittiset, näkymättömät vedenalaiset ja usein päivittyvät kohdeluokat (mm. syvyysaineistot ja kelluvat turvalaitteet) on avattu rajoitetummalla lisenssillä. Tämä lisenssi mahdollistaa aineistojen vapaan käytön muussa kuin navigointitarkoituksessa (ts. alusten reitinsuunnittelussa ja kulun seurannassa).

Muuta

Monet merikarttatuoiteilla esitetyt tietoaineistot eivät ole Liikenneviraston omistuksessa. Niiden avaaminen tai niihin liittyvät käyttöoikeuskysymykset eivät siten kuulu Liikenneviraston vastuulle. Tähän ryhmään kuuluvat myös pohjan geologiset ja luonnonvaratiedot, joiden osalta tietopyyntö on välitetty Geologian tutkimuskeskukselle ja Luonnonvarakeskukselle Lain viranomaisen toiminnan julkisuudesta 15 §:n mukaisesti.

Ystävällisin terveisin,

Juha Tiihonen
Ryhmäpäällikkö, merikartat

Jakelu

Kirjaamo